

GIÁM SÁT CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM CÁC CẤP TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BÌNH PHƯỚC: THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

NGUYỄN TẤN PHÚ^(*)

Ngày nhận bài: 15/01/2024 Ngày thẩm định: 18/01/2024 Ngày duyệt đăng: 20/02/2024

Tóm tắt: Giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là hoạt động đặc thù, mang tính nhân dân, tính xã hội rộng rãi, là phương thức để phát huy vai trò của nhân dân trong xây dựng Đảng và Nhà nước. Trong những năm qua, hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bình Phước vẫn còn nhiều khó khăn, hạn chế. Để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn mới, cần thực hiện các giải pháp nhằm nâng cao chất lượng giám sát của hệ thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bình Phước góp phần xây dựng Đảng bộ và chính quyền địa phương trong sạch, vững mạnh.

Từ khóa: Bình Phước; giám sát; Mặt trận Tổ quốc Việt Nam;

1. Đặt vấn đề

Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam năm 2015 quy định: “Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là cơ sở chính trị của chính quyền nhân dân; đại diện, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân; tập hợp, phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, thực hiện dân chủ, tăng cường đồng thuận xã hội; giám sát, phản biện xã hội; tham gia xây dựng Đảng, Nhà nước, hoạt động đối ngoại nhân dân góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”⁽¹⁾. Giám sát là một trong những nội dung hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp. Đó là “việc Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trực tiếp hoặc đề nghị các tổ chức thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam theo dõi, xem xét, đánh giá, kiến nghị đối với hoạt động của cơ quan, tổ chức, đại biểu dân cử, cán bộ, công chức, viên chức trong việc thực hiện chính sách, pháp luật”⁽²⁾.

Hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam có vai trò quan trọng, góp phần xây dựng và thực hiện đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các chương trình, kế hoạch phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội và bảo đảm quốc phòng, an ninh ở địa phương; phát huy quyền làm chủ của nhân dân, góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh.

2. Thực trạng giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Phước

Trong những năm qua, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Phước rất quan tâm đến hoạt động giám sát, xác định đây là nhiệm vụ chính trị quan trọng của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Hằng năm, Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh ban hành văn bản hướng dẫn Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp thực hiện; đồng thời, thường xuyên, tổ chức tập huấn, hướng dẫn nghiệp vụ cho cán bộ Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp,

^(*) Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bình Phước

ban thanh tra nhân dân và Ban giám sát đầu tư của cộng đồng. Định kỳ, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp chủ trì hiệp thương xây dựng chương trình, kế hoạch giám sát, xác định cụ thể nội dung, hình thức, thời gian, chủ thể thực hiện; lựa chọn những nội dung, vấn đề nhân dân bức xúc, quan tâm, xác định các hình thức giám sát phù hợp để tổ chức thực hiện. Trên cơ sở đó, Tỉnh ủy ban hành văn bản cho ý kiến về chương trình, kế hoạch giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bình Phước, như Công văn số 766-CV/TU ngày 24/02/2022 của Thường trực Tỉnh ủy về việc thống nhất với Chương trình giám sát và phản biện xã hội năm 2022 của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bình Phước; Kết luận số 1148-CV/TU ngày 13/01/2023 của Thường trực Tỉnh ủy về việc thông qua Chương trình giám sát và phản biện xã hội năm 2023 của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bình Phước.

Kết quả giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp ở tỉnh Bình Phước thời gian qua⁽³⁾ thể hiện ở việc nghiên cứu, xem xét văn bản của cơ quan có thẩm quyền liên quan đến quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân. Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trong tỉnh đã chủ trì tổ chức 386 cuộc giám sát (trong đó: cấp tỉnh 15 cuộc, cấp huyện 90 cuộc, cấp xã 281 cuộc). Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp đã chủ trì tổ chức 591 đoàn giám sát (trong đó: cấp tỉnh 22 đoàn, cấp huyện 110 đoàn, cấp xã 459 đoàn). Để thực hiện chức năng, nhiệm vụ là tổ chức đại diện cho quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân, trong những năm qua, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp ở tỉnh Bình Phước đã chú trọng giám sát các nội dung liên quan quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân, như giám sát về tổng rà soát việc thực hiện chính sách đối với người có công; việc thực hiện dân chủ ở cơ sở; công tác tiếp công dân và giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân; việc chấp hành pháp luật về bảo vệ môi trường, bảo đảm an toàn thực phẩm; giám sát cán bộ, đảng viên và công tác cán bộ; việc giải quyết ý kiến, kiến nghị của cử tri; việc thực hiện các chính sách hỗ trợ cho các đối tượng bị ảnh hưởng bởi đại dịch COVID-19...

Ban Thanh tra nhân dân các xã, phường, thị trấn đã tổ chức 1.968 cuộc giám sát, thu hồi hơn 300 triệu đồng tiền sai phạm, điển hình: Ban Thanh tra nhân dân xã Lộc Thái, huyện Lộc Ninh, qua giám sát, đã 08 lần kiến nghị với Chủ tịch Ủy ban nhân dân xã xử lý về thái độ, tác phong, thời gian làm việc của cán bộ, công chức xã; Ban Thanh tra nhân dân xã Quang Minh, huyện Chơn Thành, giám sát phát hiện cán bộ xã cấp phát tiền hỗ trợ cho hộ nghèo ăn tết không kịp thời, gây bức xúc cho nhân dân, kịp thời kiến nghị xử lý; Ban Thanh tra nhân dân xã Bom Bo, huyện Bù Đăng, giám sát phát hiện 01 vụ cán bộ xã Bom Bo có hành vi sai phạm trong việc chi trả tiền hỗ trợ cho đối tượng chính sách, gây thiệt hại hơn 300 triệu đồng, đã kiến nghị các ngành chức năng xác minh, xử lý, thu hồi theo quy định...

Ban Giám sát đầu tư cộng đồng đã tổ chức được 2.439 cuộc giám sát đối với 2.282 công trình, dự án; phát hiện và kiến nghị xử lý đối với 612 công trình, dự án có sai phạm, thu hồi số tiền, hiện vật sai phạm trị giá 259 triệu đồng, điển hình: các ban giám sát đầu tư cộng đồng thành phố Đồng Xoài; Ban Giám sát đầu tư của cộng đồng xã Lộc Hiệp, huyện Lộc Ninh giám sát việc thi công Nhà máy nước Lộc Hiệp đã phát hiện việc đào rãnh chôn ống dẫn nước không bảo đảm... đã kiến nghị các ngành chức năng xử lý theo quy định...

Qua giám sát, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp, ban thanh tra nhân dân, ban giám sát đầu tư của cộng đồng đều báo cáo kết quả giám sát và kiến nghị gửi đến các cấp ủy, chính quyền và đối tượng được chọn giám sát thực hiện tiếp thu, giải trình, giải quyết, chấn chỉnh, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, hạn chế, thiếu sót; góp phần xây dựng và thực hiện đúng các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các chương trình kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc phòng, an ninh và đối ngoại của địa phương; kịp thời phát hiện những sai sót, khuyết điểm, yếu kém và kiến nghị sửa đổi, bổ sung các chính sách cho phù hợp; phát hiện, phổ biến những nhân tố mới, những mặt tích cực;

phát huy quyền làm chủ của nhân dân, góp phần xây dựng Đảng, chính quyền các cấp trong sạch, vững mạnh,... Điển hình là hoạt động giám sát chuyên đề về việc thực hiện Nghị quyết số 42/NQ-CP ngày 09/4/2020 của Chính phủ về *các biện pháp hỗ trợ người dân gặp khó khăn do đại dịch COVID-19*. Theo đó, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp tổ chức thực hiện giám sát với tinh thần chung là giám sát liên tục, thường xuyên, ngay từ lúc triển khai đến kết thúc chi trả; bảo đảm 100% danh sách đối tượng hỗ trợ, chi trả đều được giám sát; kịp thời phát hiện nhiều trường hợp sai sót, trùng lặp, kịp thời kiến nghị cơ quan có thẩm quyền xem xét xử lý, giải quyết kịp thời theo quy định; góp phần thực hiện chi trả đúng, đủ, kịp thời chính sách đến đối tượng được hỗ trợ; hạn chế tối đa việc khiếu nại, thắc mắc, kiến nghị.

Ngoài ra, Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bình Phước còn phối hợp giám sát với các cơ quan, tổ chức có thẩm quyền, như: Đoàn đại biểu Quốc hội; Thường trực và các Ban Hội đồng nhân dân tỉnh; các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh; Ban Dân vận, Ủy ban Kiểm tra, Ban Nội chính, Viện kiểm sát, Sở Y tế, Sở Lao động - Thương binh và Xã hội tỉnh,... với 186 cuộc giám sát. Mặt trận cấp huyện tham gia giám sát với các cơ quan, tổ chức có thẩm quyền được 444 cuộc; cấp xã tham gia giám sát với các cơ quan, tổ chức có thẩm quyền 1.680 cuộc với nhiều nội dung giám sát có liên quan thiết thực đến quyền lợi, đời sống của nhân dân.

Đạt được những kết quả trên là nhờ cấp ủy các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Phước đã có sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo triển khai tổ chức thực hiện. Chính quyền các cấp, nhất là cấp tỉnh đã có sự quan tâm tạo điều kiện, như: ban hành các quy chế phối hợp; quy định nội dung và mức chi bảo đảm hoạt động giám sát; ban hành văn bản chỉ đạo tiếp thu, giải trình, giải quyết ý kiến, kiến nghị sau giám sát... Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp, ban thanh tra nhân dân, ban giám sát đầu tư của cộng đồng đã có nhiều nỗ lực, cố gắng tổ chức thực hiện.

Bên cạnh những kết quả đạt được, công tác giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Phước vẫn còn ***một số hạn chế và khó khăn nhất định*** như:

Một là, số lượng giám sát vẫn còn hạn chế, bình quân cấp xã mỗi năm giám sát từ 01 đến 02 cuộc, cấp huyện từ 02 đến 03 cuộc, cấp tỉnh 07 cuộc; nhiều nội dung, vấn đề bức xúc của cử tri và nhân dân cũng như dư luận xã hội quan tâm chưa được giám sát hoặc giám sát chưa kịp thời.

Hai là, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ở một số nơi, nhất là cơ sở còn lúng túng trong việc xác định đối tượng, nội dung giám sát; chưa vận dụng đầy đủ, linh hoạt các hình thức giám sát.

Ba là, kỹ năng, phương pháp của một số chủ thể giám sát còn hạn chế; chưa nghiên cứu kỹ văn bản liên quan trong quá trình giám sát nên khi ban hành ý kiến, kiến nghị sau giám sát còn chung chung, chưa sâu, thiếu cơ sở pháp lý, tính thuyết phục chưa cao; ở một số địa phương, cán bộ lãnh đạo Mặt trận Tổ quốc Việt Nam chưa thể hiện bản lĩnh “dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm”, vẫn còn hiện tượng nể nang, né tránh, ngại va chạm trong quá trình giám sát.

Bốn là, ban thanh tra nhân dân, ban giám sát đầu tư của cộng đồng nhiều nơi hoạt động còn mang tính hình thức, chưa bảo đảm quy trình, quy định; chất lượng, hiệu quả giám sát còn nhiều hạn chế; nhiều nơi hoạt động chủ yếu là trường ban thanh tra nhân dân, các thành viên hầu như không có hoạt động; ban giám sát đầu tư của cộng đồng nhiều nơi thành lập chưa đúng theo quy định, hướng dẫn; bình quân số lần tổ chức giám sát trực tiếp một công trình, dự án còn quá ít (từ 01 đến 03 lần) chưa thu hút được sự quan tâm, tham gia của nhân dân.

Năm là, việc theo dõi, đôn đốc giải quyết kiến nghị sau giám sát ở nhiều nơi chưa được chú trọng, dẫn đến việc kiến nghị một chiều, hình thức, hiệu quả chưa cao. Thực tế vẫn còn một số đối tượng chịu sự giám sát chậm thực hiện, thực hiện chưa hết trách nhiệm trong tiếp thu, giải trình, giải quyết kiến nghị sau giám sát hoặc tiếp thu, giải trình, giải quyết một cách chung chung, hình thức; cá biệt vẫn còn trường

hợp không tiếp thu, giải trình, giải quyết kiến nghị sau giám sát.

Sáu là, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp chưa thực hiện áp dụng đầy đủ các căn cứ, tiêu chí cụ thể để đánh giá chất lượng giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh. Do đó, công tác kiểm tra, đánh giá chất lượng giám sát còn lúng túng, chung chung, thiếu căn cứ cụ thể, rất khó để chỉ ra đầy đủ được những thiếu sót, hạn chế; khó khăn để khắc phục, nâng cao chất lượng giám sát.

Bảy là, việc thực hiện chuyên đề giám sát cán bộ, đảng viên và công tác cán bộ một số nơi chưa thực sự hiệu quả, còn nhiều hạn chế. Nhiều nơi, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã và ban công tác mặt trận ở khu dân cư thực hiện hiệu quả thấp, không đúng quy trình, hướng dẫn... Những khó khăn, hạn chế trên xuất phát từ **những nguyên nhân** sau:

Một là, việc quán triệt, học tập của một số cấp ủy, chính quyền chưa thực sự đầy đủ và sâu sắc. Nhận thức của một bộ phận cán bộ, đảng viên còn hạn chế; một số địa phương, đơn vị còn xem đây là hoạt động riêng của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam nên chưa thực hiện tốt chức năng, nhiệm vụ theo quy định. Một số nơi, cấp ủy, tổ chức đảng chưa quan tâm nhiều đến công tác lãnh đạo, chỉ đạo hoạt động giám sát cán bộ, đảng viên và công tác cán bộ; một số địa phương, cơ quan, đơn vị chậm triển khai, thực hiện.

Hai là, chính quyền một số địa phương, nhất là cấp cơ sở, chưa quan tâm tạo điều kiện thuận lợi cho hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Điều kiện về kinh phí, cơ sở vật chất của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp, nhất là cấp xã, còn gặp nhiều khó khăn, hạn chế. Nhiều nơi, ngân sách xã không cân đối được kinh phí chi cho hoạt động của ban thanh tra nhân dân, ban giám sát đầu tư của cộng đồng theo quy định của pháp luật, nên hiệu quả hoạt động của các tổ chức đại diện này còn nhiều hạn chế... Một số đối tượng được chọn giám sát chưa thực hiện nghiêm về thời gian gửi báo cáo, tài liệu phục vụ cho công tác giám sát theo yêu cầu. Một số tổ

chức, cá nhân có thẩm quyền, trách nhiệm chưa thực hiện nghiêm túc việc trả lời, giải quyết các ý kiến, kiến nghị sau giám sát.

Ba là, trình độ, năng lực, trách nhiệm của cán bộ, nhất là người đứng đầu của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam ở một số địa phương còn hạn chế... Nguồn lực để thực hiện chưa phù hợp với nhiệm vụ được giao, nhất là Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp cơ sở, lực lượng cán bộ chuyên trách công tác mặt trận chỉ có 02 đến 03 người; kinh phí hoạt động giám sát không được cấp đầy đủ theo quy định.

Bốn là, quy định cụ thể về quy trình, trách nhiệm trả lời, giải quyết kiến nghị sau giám sát; chế tài về tiếp thu, giải trình, giải quyết kiến nghị sau giám sát chưa rõ, thiếu cụ thể. Đối với các trường hợp tiếp thu, giải trình, giải quyết chưa hết trách nhiệm hoặc không tiếp thu, giải trình, giải quyết, chủ thể thể giám sát vẫn chưa thực hiện tốt các bước tiếp theo, như: gửi văn bản đến cơ quan, tổ chức là cấp trên trực tiếp, cơ quan quản lý nhà nước có thẩm quyền để chỉ đạo; đề nghị xem xét trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, cá nhân liên quan; trao đổi, cung cấp thông tin và đề nghị các cơ quan báo chí, truyền thông phản ánh, đưa tin, yêu cầu cơ quan, tổ chức, cá nhân được giám sát phải xem xét, giải quyết các kiến nghị sau giám sát...

3. Một số giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Phước

Để nâng cao chất lượng, hiệu quả giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Phước trong thời gian tới, **cần thực hiện các giải pháp trọng tâm** sau:

Thứ nhất, cấp ủy, tổ chức đảng các cấp thường xuyên quán triệt, triển khai thực hiện nghiêm túc Chỉ thị số 18-CT/TW ngày 26/10/2022 của Ban Bí thư Trung ương Đảng về *phát huy vai trò, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội*; các văn bản của Tỉnh ủy về việc thực hiện Chỉ thị số 18-CT/TW của Ban Bí thư Trung

ương Đảng. Hằng năm, Ban Thường vụ cấp ủy phải quan tâm, cho ý kiến về chương trình, kế hoạch giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cùng cấp. Trong quá trình lãnh đạo, điều hành, quản lý xét thấy phù hợp, giao vụ việc, nội dung, vấn đề cụ thể cho Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cùng cấp giám sát. Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo đẩy mạnh công tác tuyên truyền nhằm phát huy tốt nhất vai trò, trách nhiệm của từng cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên; mỗi cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên cần nhận thức sâu sắc, đầy đủ và toàn diện về vị trí, vai trò, ý nghĩa của công tác giám sát với tư cách là bộ phận quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền.

Thứ hai, cấp ủy, chính quyền các cấp quan tâm, tạo điều kiện, nhất là kinh phí, bảo đảm cho Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cùng cấp thực hiện thuận lợi trong hoạt động giám sát. Có cơ chế cụ thể, bảo đảm cho Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp phát huy, động viên, khuyến khích đoàn viên, hội viên các tổ chức thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý, các nhân sĩ, trí thức, doanh nhân, người có kinh nghiệm thực tiễn, người có uy tín trong các dân tộc, tôn giáo và nhân dân tham gia hoạt động giám sát. Kịp thời tôn vinh, khen thưởng, nhân rộng mô hình hay, kinh nghiệm tốt. Đây là giải pháp quan trọng để giải quyết bài toán khó khăn về nguồn nhân lực hoạt động giám sát hiện nay.

Thứ ba, quy định rõ trách nhiệm trả lời, giải quyết các ý kiến, kiến nghị; chế tài xử lý tổ chức, cá nhân không hợp tác, gây khó khăn, cản trở hoạt động giám sát, phản biện xã hội hoặc lợi dụng quyền giám sát, phản biện xã hội để gây tổn hại cho tổ chức, cá nhân. Trước hết, cấp ủy các cấp cần áp dụng xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm theo Quy định số 69-QĐ/TW ngày 06/7/2022 của Bộ Chính trị về *kỷ luật tổ chức đảng, đảng viên vi phạm*. Làm tốt nội dung này sẽ là cơ sở quan trọng nâng cao vị thế của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam trong giám sát, kiến

nghị; bảo đảm không còn việc không tiếp thu, giải quyết, giải trình các kiến nghị của Mặt trận sau giám sát.

Thứ tư, nghiên cứu, đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam. Cần xác định rõ hoạt động giám sát góp phần xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền ngày càng trong sạch, vững mạnh; tác động mạnh mẽ đến cấp ủy, chính quyền bằng những kết quả giám sát và các kiến nghị xác đáng, từ đó quan tâm lãnh đạo và tạo điều kiện cho hoạt động giám sát; mặt khác, tạo niềm tin để phát huy vai trò các tổ chức thành viên, lực lượng tư vấn của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và nhân dân, tích cực tham gia giám sát.

Quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ, công chức Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp vững vàng về chính trị, trong sáng về đạo đức, thành thạo về chuyên môn nghiệp vụ; có trình độ, trách nhiệm cao; có năng lực, kỹ năng, nhất là có tư duy đổi mới, sáng tạo, năng lực thực tiễn, bảo đảm từng bước nâng cao chất lượng hoạt động giám sát. Phát huy vai trò đoàn viên, hội viên các tổ chức thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các chuyên gia, nhà khoa học, nhà quản lý, các nhân sĩ, trí thức, doanh nhân, người có kinh nghiệm thực tiễn, người có uy tín trong các dân tộc, tôn giáo và nhân dân tham gia giám sát.

Chủ động hiệp thương thống nhất để cụ thể hóa, xây dựng và thực hiện chương trình, kế hoạch giám sát hằng năm, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ và thực tế của địa phương. Đổi mới nội dung, phương thức giám sát theo hướng chủ động, từ sớm, từ cơ sở, dân chủ, khách quan, mang tính xây dựng; có trọng tâm, trọng điểm, chú trọng giám sát theo chuyên đề, tập trung vào những vấn đề có liên quan trực tiếp đến quyền, lợi ích chính đáng của nhân dân những vấn đề dư luận xã hội quan tâm, bức xúc.

Nghiên cứu, vận dụng, áp dụng Đề tài khoa học cấp tỉnh “*Giải pháp nâng cao chất lượng giám sát của hệ thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bình Phước*” do Lê Thị Vân Trang, Chủ tịch Ủy ban Mặt Trận Tổ quốc Việt Nam

tỉnh Bình Phước làm chủ nhiệm” nhất là “*Cẩm nang giám sát của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Phước*” vào thực tiễn từng bước nâng cao chất lượng giám sát của hệ thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Phước. Một trong những yếu tố giúp cho hoạt động giám sát hiệu quả, thiết thực đó là việc thu thập thông tin và khảo sát thực tế, xem xét tài liệu liên quan đến nội dung giám sát. Vì vậy, việc thu thập thông tin phải phản ánh đúng thực trạng về lý luận và thực tiễn; khắc phục tình trạng đối phó, hình thức. Trước khi tiến hành hoạt động giám sát, cần chuẩn bị tốt các điều kiện cần thiết về cơ sở lý luận, cơ sở pháp lý và cơ sở thực tiễn. Đối với vụ việc, nội dung phức tạp, những nội dung còn nhiều ý kiến khác nhau cần thiết tiến hành khảo sát, điều tra xã hội học, huy động và phân công trách nhiệm nghiên cứu chuẩn bị nội dung và ý kiến đánh giá, đề xuất, kiến nghị cụ thể để lấy ý kiến thống nhất.

Kiến nghị sau giám sát phải trung thực, khách quan, công tâm, sát đúng vấn đề, có tính thuyết phục cao; nội dung cụ thể, rõ ràng, đúng phạm vi trách nhiệm của đối tượng phải thực hiện; quy định thời hạn cụ thể yêu cầu cơ quan chịu giám sát thực hiện. Theo dõi, đôn đốc việc thực hiện tiếp thu, giải trình, giải quyết các kiến nghị sau giám sát; việc khắc phục những hạn chế, yếu kém của tổ chức, cá nhân được kiến nghị; khi cần thiết tổ chức giám sát kết quả thực hiện kiến nghị sau giám sát. Đối với các trường hợp tiếp thu, giải trình, giải quyết chưa hết trách nhiệm, chậm hoặc không tiếp thu, giải trình, giải quyết, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp nghiêm túc thực hiện các bước tiếp theo đã quy định.

Tiếp tục, tăng cường bồi dưỡng, nâng cao năng lực, bản lĩnh cho chủ thể giám sát; cần mở các lớp tập huấn kỹ năng từng chuyên đề giám sát, tiến hành giám sát sâu, kỹ, phát hiện, phân tích vấn đề và từ đó nêu ra các kiến nghị thiết thực để các cơ quan, tổ chức, cá nhân tiếp thu, giải trình, giải quyết; đồng thời thực hiện theo dõi, đôn đốc tiếp thu giải trình, giải quyết sau giám sát hiệu quả, thiết thực hơn.

Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp không ngừng đổi mới, nâng cao vai trò trách nhiệm trong việc chỉ đạo, kiểm tra, hướng dẫn nghiệp vụ cho ban thanh tra nhân dân, ban giám sát đầu tư của cộng đồng; ban hành các văn bản hướng dẫn chi tiết, cụ thể hóa các quy định, hướng dẫn theo hình thức cầm tay chỉ việc; xây dựng biên soạn các tài liệu theo hình thức sổ tay, cẩm nang giám sát, ứng dụng công nghệ thông tin, thực hiện số hóa, tạo điều kiện thuận lợi, bảo đảm cho các tổ chức này thực hiện đúng quy định, hiệu quả.

Thứ năm, cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp thường xuyên tổ chức sơ, tổng kết. Trên cơ sở vai trò, vị trí, chức năng, nhiệm vụ, đối tượng, nội dung, phạm vi, hình thức, phương pháp hoạt động giám sát; mức độ quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy đảng; mức độ quan tâm phối hợp, tạo điều kiện của chính quyền; trách nhiệm của đối tượng chịu sự giám sát và vai trò, trách nhiệm của chủ thể giám sát, đánh giá đúng thực trạng, chất lượng hoạt động giám sát, để thấy rõ những giá trị hoạt động giám sát và hạn chế, khó khăn tiếp tục có các giải pháp khắc phục, từng bước nâng cao chất lượng giám sát của hệ thống Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Phước □

(1) Điều 1 Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam năm 2015

(2) Khoản 1 Điều 25 Luật Mặt trận Tổ quốc Việt Nam năm 2015

(3) Báo cáo số 661/BC-MTTQ-BTT ngày 22/5/2023 của Ban Thường trực Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh Bình Phước về sơ kết 05 năm việc triển khai thực hiện Nghị quyết liên tịch số 403/2017/NQLT-UBTVQH14-CP-ĐCTU BTWMTT, ngày 15/6/2017, quy định chi tiết các hình thức giám sát, phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam